

Forfatter: Ørsted, Hans Christian

Titel: BREV TIL: Ørsted, Inger Birgitte FRA: Ørsted, Hans Christian (1843-07-20)

Citation: Ørsted, Hans Christian : "BREV TIL: Ørsted, Inger Birgitte FRA: Ørsted, Hans Christian (1843-07-20)", i *Breve fra og til Hans Christian Ørsted*, Th. Linds, s. 501. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002053861-X00-shoot-L002053861X000142.pdf> (tilgået 12. juli 2024)

Anvendt udgave: Breve fra og til Hans Christian Ørsted

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

*Til H. C. Ørsteds Hustru.
Berlin den 20de Juli 1843.*

Bedste Gitte!

Det vil være nødvendigt, at jeg efterhaanden skriver mine Breve stykkeviis, som en Dagbog; thi jeg afbrydes saa hyppigt, at der ikke er at tænke paa sammenhængende Breve. Efter at jeg is. 502 Onsdags havde skrevet Dig til, var jeg til Kaffe hos Conferentsraad Rist, som logerede i samme Hotel som jeg, tilligemed sin Kone, en Datter og to Sønner. Der traf jeg Steffens med Kone og Datter. Med. Rist havde Steffens og jeg en meget levende Samtale om Sprogsagen.

Jeg skulde Torsdag Morgen reise til Potsdam; men om Morgenen førend Kl. 7 fik jeg et Brev fra Steffens, hvori han lod mig vide, at han om Onsdag Aften havde talt med Humboldt, som havde sagt ham, at han ikke kunde træffes i Potsdam om Torsdagen. Senere hen paa Morgenen kom Humboldt selv til mig, ved hvilken Leilighed vi aftalte, at jeg skulde komme til Potsdam Løverdagen (den 22de) for at besøge ham, hvorimod han meente, at jeg først senere en Dag vilde blive tilsagt til Kongen. Længere hen paa Formiddagen gjorde jeg en Mængde Besøg, men traf naturligviis kun nogle af dem hjemme og aflagde Visitkort hos de øvrige. Blandt dem jeg traf hjemme var Ministeren Savigny, med hvem jeg havde en temmelig lang Samtale. Han talte om min Broder, ganske som jeg kunde ønske det, og medgav mig mange Hilsener til ham. Han talte ogsaa om Biskop Mynster med udmærket Høiagtelse. Han kjender ham ikke personligt; men han har læst hans Betragtninger, som han havde fundet fortræffelige. Vi ere, som Du veed, ikke uenige med ham heri. Geheime-Justitsraad Hefter traf jeg ogsaa hjemme; han talte ligeledes meget om min Broder, i samme Aand som Savigny. Da jeg kom hjem, fik jeg Besøg af Geheimeraad Beuth, som har meget store Fortjenester af Preussens Industri. I Hotellet her spiser man til Middag Kl. 3, men i de allerfleste Huse Kl. 2. Efter Maaltidet gik jeg i Akademiet, saaledes kaldes deres Videnskabernes Selskab. Det begynder Kl. 4 om Eftermiddagen, soms. 503er en meget ubeleilig Tid. Jeg hørte der en Afhandling af Prof. Gerhardt over Venusafbildningerne hos de Gamle. Jeg saae her Wilhelm og Jacob Grimm, Ehrenberg, Encke o. fl. Mødet var ikke synderligt interessant. — Om Eftermiddagen Kl. 6 gik jeg til Steffens, hvor jeg var indbudet til at høre Tieck forelæse et Skuespil. Han læste det hemmelige Ægteskab, med al den Fuldkommenhed, som han har Berømmelse for. Han har nylig været syg; man sagde, at han ikke vilde kunne mere forelæse; men han læste med megen Kraft og standsede ikke engang mellem Akterne. Siden talte vi om Holberg, som Du veed, han sætter saa megen Priis paa som nogen Dansk. Kun med Don Ranudo yttrede han sig utilfreds. Han paastod, at manikkekunde finde sig i at lee over Don Ranudos Fattigdom, og ligesaa lidt over den Priis, han sat paasine Forfædres Berømmelse. En ung Adelsmand, jeg troer en Hr. v. Sternheim, var heri enig med Tieck. Jeg svarede, at jeg forestillede mig, at Don Ranudo efter hele Stykkets Sammenhæng maatte ansees som en Mand uden al Evne til at fortjene det Nødvendige, hverken ved at tjene Fædrelandet eller paa anden Maade. Han forestilles som en kraftløs, indbildsk Mand, som ingen Erindring om egne Idrætter eller Bevidsthed om egen Kraft gjør agtværdig. Holberg, sagde jeg, har med stor Upartiskhed spottet snart den lærde Stolthed, snart Pengestolthed; hvorfor da ikke Adelstolthed? Jeg føiede til, at jeg velfrygtede for at yttre en anden Mening end den Mand, som i en Dom over Holberg maa have saa megen Vægt; men jeg kunde dog ikke tilbageholde dette Forsvar, hvori jeg troede, at der dog var nogen Grund. En af Selskabet indvendte mig, at det, som jeg her sagde, ikke kunde anvendes paa Konen; men mig syntes, at hun var hans værdige Ægtefælle, som det passede godt for at dele Skjæbne med ham. Jo mere jeg tænker paa dettes. 504 Skuespil, desto mindre kan jeg finde den Spot, som Holberg her driver med Anestoltheden, upassende. Det forekommer mig, at han ypperligt har fremstillet hovmodig Værdiløshed som forhøiet latterlig, ved Modsætningen mod Forfædres Berømthed. Billedhuggeren Tieck var ogsaa i Selskabet, ligesom Professor Gerhardt. Kl. 11 var jeg allerede hjemme.

Det er nu Fredag Aften (den 21de). Jeg havde imorges Besøg af Kammerherre Løvenørn, vor Chargé d'affaires. Han var meget artig og aabenhjertig. Imorgen Aften skal jeg i Selskab hos ham. Den største Deel af Formiddagen har jeg tilbragt hos Poggendorff, hos hvem jeg har seet mange smukke Apparater. Til Middag spiste jeg hos Weit, i Selskab med Lichtenstein, Ehrenberg, Poggendorff, Magnus, Heinrich Rose, Karsten og en Søn af ham, som allerede har begyndt at vise sig fordeeltigt som Physiker; Geographen Ritter, Prof. Horckel og en Søn af ham vare ogsaa der. Baade Ehrenberg og Lichtenstein yttrede sig meget gunstigt om Anders Ørsteds Afhandling om Anneliderne, hvilken jeg havde medbragt. Han har nu en god Modtagelse at vente, naar han kommer her. Jeg maa dog fortælle, hvorledes Weitudbragte min Skaal. Han sagde, at han vilde foreslaae en Skaal for et Selskab af 14 Personer, nemlig den nærværende Gjest, hans Kone, hans 7 Børn, 3 Svingersønner og 2 Børnebørn. Saaledes blev da mit hele Huus betænkt. I Bordsamtalen greb jeg Leiligheden, da saa mange velunderrettede Mænd vare tilstede, at spørge om Berlins Vandforsyning, for at jeg kunde vide, om deraf var noget at lære for vor Stad; men jeg erfoer, at man for det Meste kun har Brønde, og at de, som bruge store Vandmasser, maae tage Vandet fra Spreen; man har ingen Rørledninger derfra, saa at man maa tage Vandet af Floden selv. Man har dog tænkt paa en stor Forbedring; men det skal endnu have. 505 lange Udsigter dermed. Man er ofte i stor Forlegenhed, naar man i en Familie vil have stor Vask, og det ikke i lang Tid har regnet; thi man samler Regnvandet til Vasken.

Det er bekjendt nok, at Berlin længe har været en meget smuk By, med brede Gader. Den er i de senere Tider endnu bleven meget forskjønned; men den har ogsaa sine Ubehageligheder. Jeg kjender intet Sted,

hvor man lider saameget af Støv som her. Da Egnen er yderst sandig og Gaderne luftige, indvikler et stærkt Vindstød os ofte i en skrækkelig Støvtaage, mod hvilken det Støv, som en tør Østenvind opjager foran Frue Kirke, kun er en Ubetydelighed. En anden Besværlighed, som man mindre skulde vente, er den stærke Stank fra Rendestenene. Den er saa udbredt, at jeg ikke har Raad til at spytte, hvergang jeg møder denne Stank. Ogsaa i Dyrehaven, tæt uden for Byen, fandt jeg, at en Dam, som jeg kom forbi, gav en fæl Stank. Paa Tilbagevejen gjorde jeg en Omvei, for at undgaae den.